

Οι απαιτήσεις του Ορίζοντα για την Ανοικτή Πρόσβαση στις δημοσιεύσεις και στα ερευνητικά δεδομένα

Οι απαιτήσεις του Ορίζοντα 2020 για την Ανοικτή Πρόσβαση στις δημοσιεύσεις και στα ερευνητικά δεδομένα.

Ο **Ορίζοντας 2020**, το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την έρευνα και την καινοτομία, με πόρους άνω των 80 δισ. για την περίοδο 2014-2020, θέτει συγκεκριμένες υποχρεώσεις στους ερευνητές που χρηματοδοτεί αναφορικά με την παροχή Ανοικτής Πρόσβασης στις επιστημονικές δημοσιεύσεις και τα δεδομένα.

Οι απαιτήσεις του Ορίζοντα για την Ανοικτή Πρόσβαση στις δημοσιεύσεις

Στο πλαίσιο του Ορίζοντα οι ερευνητές είναι υποχρεωμένοι να δώσουν Ανοικτή Πρόσβαση στις έγκριτες επιστημονικές τους δημοσιεύσεις.

Η υποχρέωση (αναφέρεται στο **άρθρο 29.2** της Συμφωνίας Επιχορήγησης) και περιλαμβάνει δυο βήματα:

1. Την κατάθεση μηχαναγνώσιμου ηλεκτρονικού αντίγραφου της δημοσίευσης (published version or final peer-reviewed manuscript) σε αποθετήριο. Η κατάθεση γίνεται το συντομότερο δυνατό και το αργότερο κατά τη δημοσίευση
2. Την παροχή Ανοικτής Πρόσβασης (στη δημοσίευση)

Τα βήματα αυτά μπορεί να συμβούν ταυτόχρονα (ή όχι), ανάλογα με το αν έχει επιλεγεί η δημοσίευση σε περιοδικό Ανοικτής Πρόσβασης (χρυσός δρόμος) ή η αυτό-αρχειοθέτηση (πράσινος δρόμος) και στην τελευταία αυτή περίπτωση από την περίοδο εμπάργκο που θέτει ο εκδότης.

Στην περίπτωση της αυτό-αρχειοθέτησης η Ανοικτή Πρόσβαση πρέπει να δοθεί εντός έξι μηνών (12 στην περίπτωση των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών).

Τα κόστη που σχετίζονται με τη δημοσίευση σε περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης είναι επιλέξιμα κατά τη διάρκεια του έργου.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τους συγγραφείς να διατηρήσουν τα πνευματικά δικαιώματα.

Ο Ορίζοντας 2020 εισήγαγε πιλοτική δράση (σε επιλεγμένες θεματικές περιοχές) για την **Ανοικτή Πρόσβαση στα επιστημονικά δεδομένα** με στόχο την βελτίωση και ενίσχυση της πρόσβασης και της επανάχρησης των επιστημονικών δεδομένων που παράγονται στο πλαίσιο των έργων που χρηματοδοτεί.

Από το 2017, η Ανοικτή Πρόσβαση στα ερευνητικά δεδομένα αποτελεί υποχρέωση (**άρθρο 29.3** της Συμφωνίας Επιχορήγησης) και αφορά δύο τύπους δεδομένων:

1. Τα δεδομένα, και τα μεταδεδομένα αυτών, που χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση των αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται στη δημοσίευση
  2. Μη επεξεργασμένα δεδομένα που περιγράφονται στο σχέδιο διαχείρισης των δεδομένων
- Οι ερευνητές καλούνται να συμμορφωθούν με τα ακόλουθα:
1. Κατάθεση των δεδομένων κατά προτίμηση σε αποθετήριο δεδομένων (θεματικά, ιδρυματικά ή γενικά)
  2. Λήψη μέτρων προκειμένου να είναι δυνατή η πρόσβαση, εξόρυξη, αναπαραγωγή και διάχυση (χωρίς κόστος για τον χρήστη) των δεδομένων.

Οι ερευνητές καλούνται παράλληλα να παρέχουν πληροφορίες, μέσω του αποθετηρίου, για τα εργαλεία που απαιτούνται για την επαλήθευση των αποτελεσμάτων (πχ. ειδικό λογισμικό, πρωτόκολλα κτλ.).